

***Csak Te
segíthetsz!***

Előzd meg az erdőtüzet!

A NÉBIH Erdészeti Igazgatóság
tűz megelőzési kiadványa
erdőlátogatóknak

FIRELIFE
Erdőtűz-megelőzési Projekt

Mit tegyél, ha tüzet láatsz?

A tűzoltókat az ingyenes, 105-ös vagy 112 es számon éred el!

A tűzjelzés díjtalan és más hívásokkal szemben elsőbbséget élvez.

Segélyhívásra aktív SIM kártyával mindig alkalmas a mobiltelefonod. Ha nincs térerő keress egy magasabb pontot vagy egy tisztást!

Minden perc számít, életet menthetsz és sok hektár erdőt segíthetsz megvédeni!

Mit mondj a tűzoltóknak?

Segélykéréskor mindig csak a tűzoltó kérdéseire válaszolj!

A telefont csak azután tedd le, ha a tűzoltóság nyugtázta a tűzjelzés vételét!

1. Az esemény helye, amennyire ez körülírható - jelöljünk meg tájékoztatósi támpontot (rádióadó torony, vadfigyelő les, gyárkémény stb.)
2. Mi történt, mit láatsz éppen? (tűz, füst, szikrázás, baleset stb.)
3. Emberélet van-e veszélyben?
4. Egyéb veszélyeztető tényezőről van-e tudomásod? (gázpalack, nagy mennyiségű tűzveszélyes folyadék, egészségre veszélyes maró, mérgező anyag, nagyfeszültségű elektromos áram)

Amennyiben úgy látod, hogy segítség nélkül is sikerült eloltanod a tüzet, telefonon jelentsd ezt is a tűzoltóknak!

105 vagy 112

Mit NE tegyél, ha tüzet láatsz?

NE kelts pánikot!

NE kapkodj!

NE sétálj el anélkül, hogy értesítenéd az erdészt vagy a tűzoltókat!

Mit tegyél, ha tüzet láatsz?

Kisebb tűz (tábortűz vagy szoba méretű avartűz) oltását magad is megkezdheted vízzel, földdel, homokkal, lapáttal.

A tűz oltásában, az emberi élet és az anyagi javak mentésében mindenki köteles lehetőségeihez képest – külön felhívás nélkül – részt venni, de csak akkor kezdj az oltáshoz, ha azzal nem veszélyezteted a saját vagy mások testi épségét.

Hord el a gyúlékony anyagokat (száraz levél, faág, szemét) a tűz elől-, ezzel elszigeteled a tűz továbbjutását.

Aki erdőtüzet vagy tűzveszélyt észlel és azt eloltani, illetve elhárítani nem tudja, köteles a tűzoltóságot, az erdészeti hatóságot vagy az erdőgazdálkodót haladéktalanul tájékoztatni.

Ha nem vagy biztos benne hogy el tudod oltani a tüzet inkább

hívj segítséget!

NE VÁRD MEG, AMÍG

EBBŐL

EZ LESZ

Erdőtüzek Magyarországon

Magyarországon évente több ezer erdő- és vegetációtűz keletkezik. A tüzek száma az elmúlt évtizedben jelentősen nőtt. A keletkezett kár, az oltási és helyreállítási költség több milliárd forint.

Az erdőtüzeket nem lehet kategórikusan elválasztani a nem erdőterületen réten, nádasban, elbozótosodott, parlag területeken égő egyéb vegetációtüzektől, hiszen a tüzek jelentős hányada ezeken a területen keletkezik, és terjed át az erdőre.

Évente 20.000 vegetációtűz keletkezik, ami 55000 hektár, 550 millió négyzetméter területet érint.

A hazai erdőkben az ún. **felszíni tüzek** a jellemzőek, amikor az erdő talaján levő avar, egyéb elhalt növényi részek, illetve kisebb méretű cserjék kapnak lángra. Ezek kedvezőtlen száraz, szeles időjárási viszonyok esetén átterjedhetnek a cserjeszintre illetve a fák koronaszintjére ún. koronatüzet okozva. Elsősorban tűzeges területeken a felszíni tűz a talaj felső részét is begyűjtja, ami jelentős füstképzőset és sokhetes oltási munkálatokat eredményez.

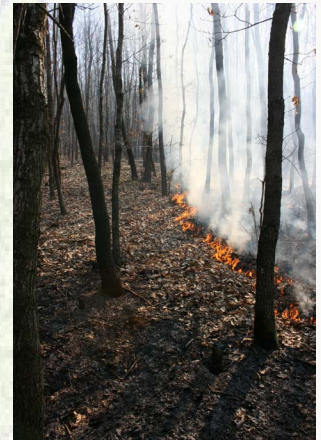

A magyarországi erdő- és vegetációtüzeket keletkezési időszak alapján két tűzszezonra (tavaszi, nyári) bonthatjuk.

A tavaszi tüzek a hótakaró elolvadása után, illetve hómentes

években már február végétől keletkeznek, amikor a vegetáció még nem zöldült ki, az előző évből azonban nagyobb mennyiségű elszáradt lágyszárú növényzet, illetve lomb található a területen, amely könnyen és gyorsan képes kiszáradni. A vékony, néhány centiméter vastag növényi részek akár hideg, csapadékmentes időben is pár nap alatt (aszályos tavaszon akár néhány óra alatt is) kiszáradnak, és könnyen lángra lobbanhatnak.

A tavaszi tüzek 40-45%-a az Észak-Magyarországi régióban (Pest, Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád megyék) keletkezik.

A második csoportba a száraz, aszályos nyarakon keletkező tüzek tartoznak. A nyári időszakban a hosszabb csapadékmentes, száraz-meleg időjárási viszonyok következtében az erdei avar és tűlevélréteg, illetve az itt felhalmozódott elhalt gallyak, ágak teljesen kiszáradnak és könnyen lángra kapnak, szintén elsősorban a felelőtlenül gyújtott tüzek hatására. Előfordulásuk június-augusztus hónapokban jellemző.

Ebben az időszakban főként a fenyőerdők veszélyeztetettek, mert aszályos időben könnyen koronatűzzé fejlődik bennük akár egy kisebb avartűz is.

A nyári tüzek nagy része – a tavaszi időszakokkal ellentétben – főként az Alföldön pusztít. Bács-Kiskun és Csongrád megye száraz termőhelyű fenyveseiben szinte minden évben keletkezik erdőtűz, ha nem is olya drámai mértékű, mint 2007 nyarán vagy 2012 májusában. A nyári időszakban további veszélyeztetett fenyőállományok találhatóak a Bakonyban és a Keszthelyi-hegységben.

A két kiemelten tűzveszélyes időszakban keletkezik az erdő- és vegetációtüzek 70-75%-a.

Hogyan keletkezik erdőtűz?

Hazánkban a klimatikus viszonyok és a vegetáció összetétel miatt **az erdőtüzek természetes úton való keletkezése nem jellemző** – arányuk 1% alatti –. **A tüzek többsége emberi gondatlanság vagy szándékosság következménye.**

Magyarországon 99%-ban az ember az erdőtüzek okozója!

A tüzeket elsősorban

- az autóból, vonatból, bicikliről kidobott, eldobott cigaretta csikkek;
- hanyagul ott hagyott tábortüzek;
- gondatlanul végrehajtott kiskerti- és tarlóégetések;
- rosszul szervezett grillezés és bográcsozás

okozzák.

A lángok széles száraz időben pillanatok alatt terjedhetnek tovább.

Az avar és az elhalt gyepek akár egy kisebb eső után 1 órával is képesek meggyulladni.

Túl magasra rakott tábortűzből, nyitott grillsütőből a szél akár 100-200 méterre is elviheti az égő zsarátokat begyűjtve a vegetációt.

A nem megfelelően eloltott tábortűz kis szél hatására akár 3 nappal később is begyűjtja az erdőt.

Mit okoz az erdőtűz?

A tűz pusztítását követően – annak típusától és mértékétől függően – az erdei ökoszisztéma csak hosszú idő alatt képes regenerálódni.

Az erdőtűz által nem csak a faállomány, hanem a teljes erdei életközösség veszélyeztetett. A magasabb intenzitású tűz hatására a termőhely is sérülhet és **az életközösség nem mindig képes regenerálódni.**

Az erdőtűzben az állatok és azok otthona (fészek, faodú, üreg) is gyorsan megsemmisülhet. Az állatok egy része nem tud elmenekülni a tűz elől, de azok a gyors helyváltoztatásra képes állatok is súlyos sérüléseket szenvedhetnek.

Az erdőtűzek miatt sokszor kell autópályákat, főutakat lezárni, ha a tűzzel járó hatalmas füsttömeget hordja a szél. Az erdő- és vegetációtűzek lakott területeket, tanyákat is veszélyeztetnek.

Mindig legyünk tekintettel arra, hogy a füst legalább olyan veszélyt jelent az erdőlakók életére, - képes elzárni az állatok és emberek menekülési útját- mint maga a tűz, az égés.

Klímváltozás és a tüzek?

Közvetett módon a változó klimatikus viszonyok Magyarországon is hatással vannak az erdőtüzekre.

Egyrészt megnő a tűzveszélyes időszakok hossza, már februárban is kialakulnak erdőtüzek és előfordult már októberben égő erdőtűz is.

Másrészt a keletkező erdőtüzek sokkal intenzívebben égnek, azok a tüzek, melyek korábban csak a felszínen égtek átterjednek a koronára, ezért sokkal nehezebb eloltani őket.

A szélsősége időjárás miatt a Magyarországi erdőtüzek mérete az elmúlt 10 évben a tízszeresére nőtt, sajnos már több 1000 hektárnál nagyobb erdőtűz is kialakult, ami nagyobb mint Budapest V., VI., VII. kerülete együtt.

Tekintettel arra, hogy a tüzek 99 százalékát mi emberek okozzuk, az erdőtűz és vegetációtűz elleni legjobb védekezés az odafigyelés.

Kármentés és újratelepítés az erdőtüzek után

A szakemberek elsőként a tűz visszagyulladását gátolják meg, minden izzó tuskót, tűzfészket megkeresnek, mert egy kisebb szél könnyen visszagyújthatja az erdőtüzet. Ez a munka a tűz eloltása után sokszor hetekig is eltarthat.

Ezután a tűz terjedését befolyásoló tényezők (faállomány, domborzat, időjárás) alapján kiszámítják és megkeresik a tűz keletkezési helyét és felderítik a tűz keletkezési okát.

Miután felméri a keletkezett károk jellegét és kiterjedését meghatározzák az azonnali feladatokat, melyekkel

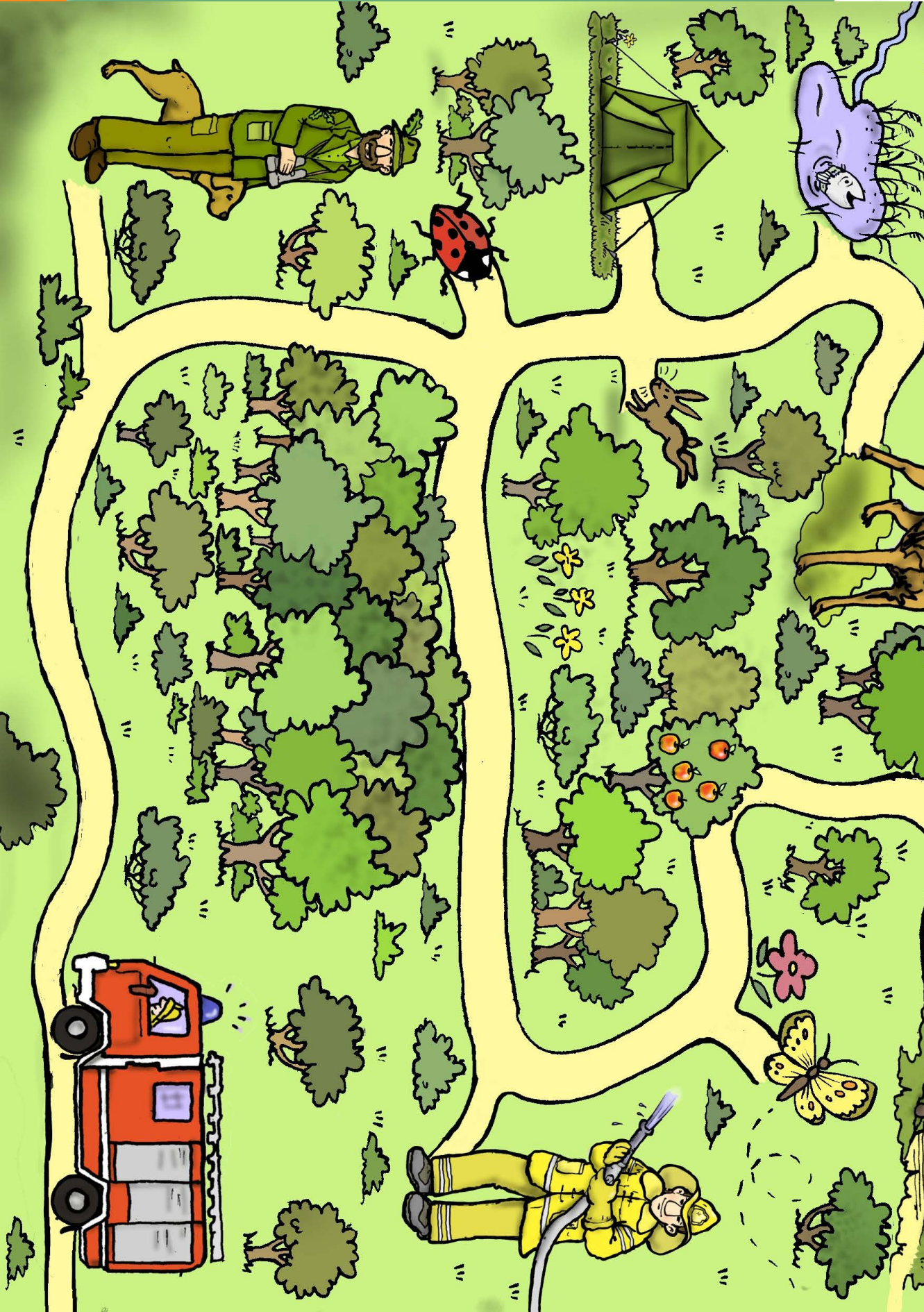

megakadályozhatóak az erdőben kialakuló másodlagos károsítások. Ilyenek másodlagos kár lehet a tűz után fedetlenné vált talaj lemosódása vagy rovar és gomba károsítók tömeges megjelenése, ha az elégett faanyag nem kerül gyorsan eltávolításra.

A tűz eloltása és a károk felmérése után veszi kezdetét a természet és az erdészek hosszadalmas és költséges munkája, az erdő helyreállítása. Kisebbszámú tüzeknél ebben a természet is segít, főleg a pionír jellegű fajok képesek gyorsan megjelenni a leégett területen. Emellett az erdészeknek sokszázezer fa és cserje csemete elültetését és ápolását kell elvégezni.

Az ápolási munkákat az ültetést követően még öt- tíz évig évente két-három alkalommal kell végrehajtani, különös gondossággal, mert a tüzek után kialakuló, összefüggő fiatalosok, könnyen ismét a tűz martalékává válhatnak.

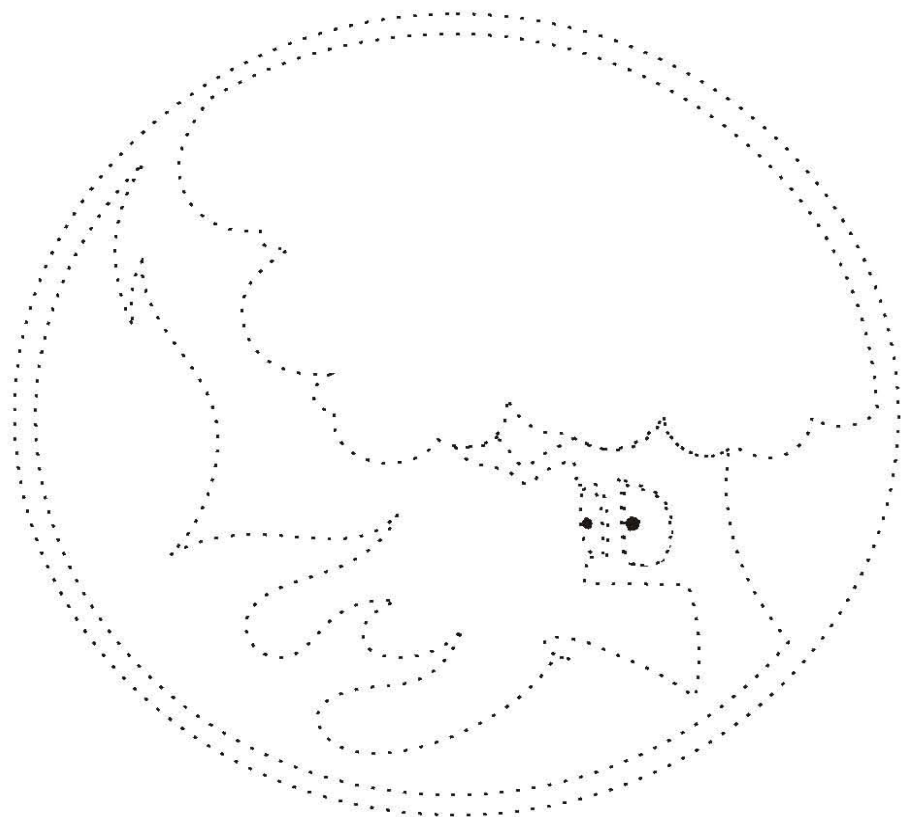

Tájékoztató játékokkal, otthon a szülők is segíthetnek gyermekeiknek megismerni a tűz tulajdonságait. Megtanulni a védekezés módjait, a keletkezésének lehetséges okait, a füst és tűz oltására használható eszközöket.

Az előző oldalon található játékos feladat korosztályonként eltérő lehet: A legkisebbek ismerjék fel a rajzokat! A nagyobbak oda tudják vezetni a tűzoltóautót az erdőtűzhez, még nagyobb gyerekek jobbra, balra, fel, le iránymutatásokkal tudják vezetni a tűzhez a térképre helyezett kisautójukat.

**Sajnos elfogyott a festék.
Kösd össze a rajzot és színezd ki!**

Értem a problémát, de hogyan segíthetek én?

Elsősorban odafigyeléssel és az erdőtűz megelőzési és tűzvédelmi szabályok betartásával

Mit jelent a tűzgyújtási tilalom?

Fokozott tűzveszély esetén az erdészeti hatóság valamint az erdőgazdálkodásért felelős miniszter a katasztrófavédelem egyetértésével **TŰZGYÚJTÁSI TILALMAT** rendelhet el.

**TŰZGYÚJTÁSI TILALOM!
TŰZET RAKNI A KIJELÖLT
TŰZRAKÓ HELYEKEN IS
TILOS!**

**ELŐZD MEG
AZ ERDŐTŰZET!**

**TŰZGYÚJTÁSI TILALOM!
TŰZET RAKNI A KIJELÖLT
TŰZRAKÓ HELYEKEN IS
TILOS!**

**ELŐZD MEG
AZ ERDŐTŰZET!**

Tűzgyújtási tilalom idején **TILOS TŰZET GYÚJTANI** az erdőterületeken, valamint a fásításokban és az ezektől mért 200 méteres körzetében lévő külterületi ingatlanokon.

Ide kell érteni a felsorolt területeken található tűzrakó helyeket, a vasút és közút menti fásításokat, valamint a parlag és gazégetést is. A jogi szabályozás és az ehhez kapcsolódó tűzgyújtási tilalom az erdők és fásítások környezetére terjed ki, de a tűz keletkezésének és a terjedésének fokozott veszélye ebben az időszakban minden növényzetben fennáll, így a

tűzgyújtási tilalom idején sehol nem javasolt az égetés, tűzgyújtás.

A fokozott tűzveszélyes időszakok kialakulása a meteorológiai körülményektől, az erdőben található élő és holt biomassza szárazságától és a keletkezett tüzek gyakoriságától függ.

A tűzgyújtási tilalom hatósági határozatban kerül elrendelésre.

A hatósági határozatot az erdészeti hatóság és a miniszter által vezetett minisztérium honlapján, valamint két országos napilapban, a közszolgálati televízióban és rádióban kell közölni.

A tűzgyújtási tilalom a közzétételtől a visszavonásig él!

Fontos! Tekintettel arra, hogy tűzgyújtási tilalmat a miniszter és a megyei kormányhivatalok is elrendelhetnek, előfordulhat, hogy egyszerre van hatályban országos és megyei (vagy kisebb közigazgatási egységekre elrendelt) tűzgyújtási tilalom. A miniszter által elrendelt tűzgyújtási tilalom visszavonása nem jár a kormányhivatalok által elrendelt tilalmak automatikus visszavonásával!

Hol kaphatok információt a tűzgyújtási tilalomról?

A tűzgyújtási tilalomról szóló tájékoztatás, valamint a hatályban lévő tilalmakról szóló határozat(ok) és térkép a www.erdotuz.hu oldalon napi frissítéssel érhető el.

A tűzgyújtási tilalomról szóló információk megtalálhatók ezen kívül a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatóság és Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság honlapján.

A lakóhely környékén található erdőterületek megtekinthetők az erdészeti hatóság által készített interaktív erdőterképen az alábbi helyen:

<http://erdoterkep.nebih.gov.hu>

Hogyan rakj tábortüzet?

Az erdőben csak a kijelölt tűzrakó helyeken gyújthatsz tüzet az alábbi szabályok betartása mellett:

- a tűz meggyújtása előtt a tűzrakó hely környékét meg kell tisztítani a levelektől, faágaktól azért, hogy a tűz ne terjedhessen át az erdőre;
- folyamatosan és fokozatosan tápláld a tüzed, figyeld hogy viselkedik
- ne rakj nagy tüzet, mert a felszálló pernyék, égő zsarátnokok messzebb is begyújthatják a növényzetet; ráadásul főzéshez, sütéshez lassú tűzre és nem nagy lángra van szükséged
- nem szabad felügyelet nélkül hagyni az égő tüzet, a még ki nem hűlt parazsat, hamut;
- fel kell készülni a tűz eloltására, ha feltámadna a szél, gondoskodni kell a megfelelő, tűz oltására alkalmas anyag, eszköz készenlétben tartására, pl. víz, homok, lapát;
- a tevékenység befejezését követően a tüzet gondosan el kell oltani, meg kell győződni arról, hogy elaludt, távozás előtt lehetőleg földet kell tenni a hamura.

Avar és kerti hulladék égetése

A kerti hulladék égetése a hatályos jogi szabályozás alapján tiltott! Ez alól a tiltás alól abban az esetben van kivétel, ha az önkormányzat helyi rendeletben szabályozza az égetés feltételeit, körülményeit. Ebből következően javasolt, a helyi önkormányzatnál érdeklődni arra vonatkozóan, hogy mikor lehet a kertben égetni. Ha az égetést megengedi a helyi szabályozás, akkor is gondold át még egyszer és **égetés helyett inkább komposztálj!** A komposztálással egyrészt időt takaríthatsz meg, másrészt értékes tápanyagot nyerhetsz a kertednek.

Amennyiben nincs ilyen rendelete az önkormányzatnak, abban az esetben **nem szabad** avert és kerti hulladékot égetni.

Kerti grillsütő használata, szalonnasütés, bográcsozás

A saját tulajdonú, belterületi ingatlanon található tűzhely, vagy grillsütő használata nem tiltott a tűzgyújtási tilalom idején sem.

Az ilyen- nyílt lángú- berendezések, eszközök használata, a tűz gyújtása az ingatlanon belül az általános égetési szabályok betartását követeli meg.

Ezek röviden a következők:

- nem szabad felügyelet nélkül hagyni az égő tüzet, még ki nem hűlt parazsat, hamut;
- gondoskodni kell a megfelelő, tűz oltására alkalmas anyag, eszköz készenlétben tartására, pl. víz, homok;
- a tevékenység befejezését követően a tüzet gondosan el kell oltani, meg kell győződni arról, hogy elaludt;

Mindamellettt tűzgyújtási tilalom időszakában különösen óvatosan járjunk el ezekkel az eszközökkel, több nyaraló is leégett mára szomszéd területen meggyulladt vegetációtűztől. A kerti főzéshez, sütéshez lehetőség szerint gázégőfejet, gázgrillt vagy minél zártabb égésterű faszenes grillt használjunk.

Mit tehetsz te az erdőtűz ellen?

- Ne parkolj autóval a száraz gyepre!
- Ne dobj el cigarettacsikket!
- Erdőben csak a kijelölt helyen gyújts tüzet.
- Tartsd távol az éghető anyagokat a tűztől és a túrakó helytől.
- Ne rakj nagy tüzet, mert a szél az izzó pernyét könnyen elviszi és a száraz növények lángra kaphatnak.
- Ne vigyél el a tűztől izzó, vagy égő fadarabot! Balesetveszélyes és tűzveszélyes.
- Gondosan oltsd el a tüzet, lehetőleg vízzel és homokkal, vagy földdel, különben a szél újra meggyújthatja a hanyagul ott hagyott parazsat.
- Tartsd tisztán a túrakó helyet! A keletkezett szemetet gyűjtsd össze és vidd magaddal a legközelebbi szemetesig.

Egy angol mondás szerint a

„A tűz jó szolga, de rossz mester”

Ha ismered a tüzet, a tűzgyújtási és tűzoltási szabályokat, nemcsak a legfinomabb ételeket készítheted el és a lehangulatingosabb estéket énekelheted át egy tábortűz mellett, de segítesz megőrizni a hangulatot megteremtő erdőt is.

Tanulással és felelős viselkedéssel, odafigyeléssel bárki tehet azért, hogy ne keletkezzenek erdőtűzek.

Tudtad-e, hogy...

- Magyarországon évente több ezer erdőtűz és vegetációtűz keletkezik.
- a tüzek 99 százalékát emberi gondatlanság vagy szándékosság okozza. Az európai országokban ez az arány 80 százalék.
- Te teheted a legtöbbet az erdőtüzek ellen, ha jobban odafigyelsz és megtanulsz pár hasznos szabályt a tűzgyújtással és oltással kapcsolatban.
- az 1 négyzetméteres erdőtűz kerülete 100 szorosára, területe 10 000 szorosára képes nőni az első fél óra alatt
- a koronában égő erdőtűz egy méter széles szakaszának eloltásához több mint 100 liter víz szükséges
- az erdőtűz után az erdő felújítása 10 évig tart az erdő azonban csak 50-100 év alatt regenerálódik
- az erdőtűz elől több tízezer élőlény nem képes elmenekülni
- szakemberek is gyűjtanak a vegetációs időszakon kívül gondos tervezés után tüzet a biomaszra mennyiségének csökkentésére és a nagyobb, pusztítóbb erdőtüzek megelőzése érdekében. Ezeket hívjuk ellenőrzött égetésnek.
- a legnagyobb erdőtüzek eloltásához nem lehet elegendő vizet a helyszínre hordani, ezért tűzzel szélesítik a pásztákat vagy oltják el a tüzet. Ezeket a tüzeket hívják ellentűznek vagy kiegetésnek
- a világ legnagyobb erdőtűz oltó repülőgépe egyszerre 80000 liter vizet szállít, ami egy kisebb úszómedence vagy 16 tűzoltóautó feltöltéséhez elég
- a nagy magyarországi koronatüzek eloltása és az erdő helyreállítása több milliárd forintba kerül

Fontos megelőzési szabályok

Figyeljük a hírszolgáltatásban a tűzveszélyes időszakokról és a tűzgyújtási tilalomról szóló híreket.

Vegyük komolyan a figyelmeztető táblákat az erdőben, s gondosan tisztítsuk meg használat előtt és után az erdei tűzrakó helyek környezetét az éghető anyagoktól és a hulladéktól.

Tűzrakóhelyen történő tűzgyújtás esetén legyen nálunk tűzoltásra és tűzjelzésre alkalmas eszköz.

Segítsd az erdészek és a katasztrófavédelem munkáját és figyelj az alábbiakra:

- **Soha ne dobj el égő cigarettacsikket!**
- **Erdőben csak a kijelölt helyen gyújts tüzet!**
- **Gondosan oltsd el a tüzet, használj hozzá vizet, vagy legalább 5 centiméter földet, máskülönben a szél visszagyújtja!**
- **Igyekezz a kertedben is csak akkora tüzet rakni, amiből a szél nem tud elvinni izzó zsarátnokokat!**
- **Tartsd be a tűzgyújtási tilalom szabályait!**
- **Soha ne hagyd a szabadtéri tüzet őrizetlenül!**

Felelős kiadó:

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH)

Összeállította:

NÉBIH Erdészeti Igazgatóság

Nyugat-Magyarországi Egyetem, Erdőművelési és Erdővédelmi Intézete

További információk:

www.nebih.gov.hu

www.erdotuz.hu

A kiadvány a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával jött létre.

FIRELIFE projekt: Csak a megelőzés segíthet!

Az erdőtüzek elleni védekezésnek a tűzoltáshoz képest kevésbé látványos, de leghatékonyabb módja a megelőzés.

Mivel az erdőtüzek csaknem a teljes lakosság életminőségét és életmódját befolyásolhatják - természetjárókét, gazdálkodókét, közúton közlekedőkét, tanyán és falvakban élőkét, kerttulajdonosokét – a **NÉBIH Erdészeti Igazgatóság megpályázta és 2014-ben elnyerte az Európai Unió LIFE+ programjának támogatását erdőtűz-megelőzési kommunikációs és képzési programok végrehajtására, a lakosság informálására, szakemberek továbbképzésére.**

Külföldi tapasztalatok és hazai kutatások igazolják, hogy hatékony kommunikációs kampányokkal az erdőtüzek jelentős része megelőzhető, korábban felderíthető.

A FIRELIFE projekt keretében erdőlátogatók, dohányzó gépkocsivezetők, gazdálkodók, erdőgazdálkodók, óvodások, kisiskolások részére tájékoztató anyagok, erdőgazdálkodóknak kihelyezhető tájékoztató táblák, plakátok kerülnek összeállításra és sokszorosításra.

Erdészeti, természetvédelmi és tűzvédelmi szakemberek, szociális munkások, tanyagondnokok, pedagógusok részére oktatási modulok készülnek, melyek alapján a projekt keretében számos oktatás, továbbképzés valósulhat meg 2018-ig.

www.erdotuz.hu